KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 21 päivänä tammikuuta 1998,

Flanderin alueen Air Belgium -yhtiölle ja Sunair-matkanjärjestäjälle Ostenden lentokentän käyttämiseksi myöntämistä tuista

(Ainoastaan ranskan- ja hollanninkieliset tekstit ovat todistusvoimaisia)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(98/337/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen ja erityisesti sen 93 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on pyytänyt edellä mainittujen artikloiden säännösten mukaisesti niitä, joita asia koskee, antamaan lausuntonsa, ja ottanut nämä lausunnot huomioon,

sekä katsoo seuraavaa:

TOSIASIAT

I

Belgian matkanjärjestäjien liitto (Association Belge des Tours-Opérateurs, ABTO) on 1 ja 20 päivänä kesäkuuta 1995 päivätyillä kirjeillään valittanut komissiolle tuista, joita Flanderin alue on myöntänyt Ostenden lentokentälle tulevaa ja sieltä lähtevää epäsäännöllistä lentoliikennettä harjoittaville matkanjärjestäjille ja lentoyhtiöille. Tämän valituksen vuoksi komissio ilmoitti näistä tiedoista 15 päivänä syyskuuta 1995 päivätyllä kirjeellä Belgian viranomaisille ja pyysi näitä vastaamaan seuraavaan kahteen kysymykseen, jotta asia voitaisiin tutkia valtion tukea koskevien perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan määräysten perusteella:

— Mitkä toimenpiteet Flanderin alue on toteuttanut Ostenden lentokenttää käyttävien matkanjärjestäjien ja lentoyhtiöiden tukemiseksi? Mistä alkaen kyseiset toimenpiteet ovat olleet voimassa? Pyydämme toimittamaan jäljennökset niistä säädöksistä tai päätöksistä, joilla nämä toimenpiteet on otettu käyttöön.

— Minkä suuruisia summia Ostenden lentokentälle ja lentokentältä liikennöiville matkanjärjestäjille ja lentoyhtiöille on maksettu sen jälkeen, kun kyseiset toimenpiteet on otettu käyttöön? Pyydämme toimittamaan kummankin tuensaajayhtiön osalta yksityiskohtaiset tiedot niille vuosittain maksetuista summista.

Belgian hallitus toimitti 17 päivänä lokakuuta 1995 päivätyllä kirjeellä komissiolle yksityiskohtaisen vastauksen näihin kysymyksiin. Siitä ilmenee, että Flanderin alueen Ostenden lentokenttää käyttävien matkanjärjestäjien ja lentoyhtiöiden hyväksi toteuttamilla tukitoimenpiteillä on tarkoitus edistää tältä lentokentältä lähtevää charter-liikennettä. Toimenpiteet perustuvat Flanderin alueen sekä lentoyhtiö Air Belgium N.V.:n ja matkanjärjestäjä Sunair N.V.:n kesken 1 päivänä maaliskuuta 1994 tehtyyn sopimukseen. Tämän sopimuksen mukaan Air Belgium ja Sunair sitoutuvat toteuttamaan kesäkauden 1994 kuluessa, joka kestää kesäkuusta syyskuuhun, vähintään 36:n Ostenden alueelliselta lentokentältä Mallorcaan, Alicanteen ja Monastiriin suuntautuvan charter-lennon ohjelman (joka vastaa arviolta 5 202:ta matkustajaa). Lisäksi ne sitoutuvat muun muassa toteuttamaan vastaavan lento-ohjelman myös vuosina 1995 ja 1996. Flanderin alue puolestaan, ”ottaen huomioon Flanderin alueen lentokentiltä lähtevän charter-liikenteen kehittymisen merkityksen taloudelle ja matkailulle”, myöntää kyseisten lentojen käytöstä erityisesti seuraavat edut (sopimuksen 3 artiklan 1 — 4 kohta):

— vapautus laskeutumis- ja paikoitusmaksuista vuonna 1994 (3 artiklan 1 kohta)

— avustus, joka on laskettu siten, että Air Belgium ja Sunair voivat tarjota kullekin matkustajalle 1 000 Belgian frangin alennuksen Brysselin lentokentän (Bruxelles-National) tavanomaiseen kuljetusmaksuun verrattuna yksinomaan vuonna 1994 ja 7 000 kuljetetun matkustajan rajoissa (3 artiklan 2 kohta)

— kyseisten lentojen edistämisohjelma, joka enimmäismäärältään on 4,5 miljoonaa Belgian frangia (2,5 miljoonaa vuonna 1994, 1 miljoona vuonna 1995 ja 1996). Tämä Air Belgiumin ja Sunairin kanssa yhteistyössä laadittu ohjelma toteutetaan julkaisemalla mainoksia ja julisteita taikka tekemällä muita aloitteita, joiden tarkoituksena on yleisesti edistää Flanderin alueella sijaitsevien Ostenden ja Antwerpenin lentokenttien toimintaa. Vuosina 1995 ja 1996 se voidaan toteuttaa myös uusimalla vapautus laskeutumis- ja paikoitusmaksuista (3 artiklan 3 kohta)

— avustus, jolla Air Belgiumille korvataan Ostenden lentokentän käytöstä aiheutuneet lisäkustannukset, yksinomaan vuonna 1994. Tämän avustuksen osuus

on enintään 50 prosenttia tosiasiallisista lisäkustannuksista, joista on esitettävä tositteet ja joiden määrä on rajoitettu 2 miljoonaan Belgian frangiin (3 artiklan 4 kohta).

Belgian hallitus huomautti vastauksessaan myös, että

— 1 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukainen vuonna 1994 myönnetty avustus 1 000 Belgian frangin kilpailuedun tarjoamiseksi jokaiselle matkustajalle, joka Zaventemin lentokentän sijaan käyttää Ostenden lentokenttää, nousi lopulta 1 426 680 frangiin, joka vastaa 2 124:ää matkustajaa. Flanderin alue ei vielä ole maksanut kyseistä summaa, eivätkä sopimuspuolet ole sitä edes vaatineet;

— 1 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukaisen lisäkustannusten korvaamiseksi vuonna 1994 tarkoitetun avustuksen määrä nousi lopulta 528 693:een Belgian frangiin, mikä vastaa 15:tä matkustajalentoa. Air Belgium on vaatinut summaa maksettavaksi, mutta Flanderin alue ei ole sitä vielä maksanut.

Näiden tietojen perusteella komissio päätti 13 päivänä maaliskuuta 1996 aloittaa tässä asiassa perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn. Komission epäilykset, jotka olivat vaikuttimena menettelyn aloittamiselle, liittyivät seuraaviin kahteen tekijään: vapautus laskeutumis- ja paikoitusmaksuista sekä edellä kuvatut kaksi avustusta ovat selkeästi valtion tukea perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa sekä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (jäljempänä ETA-sopimus) 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtion tukea; ensi näkemältä ei kyse ole myöskään kyseisten artiklojen 2 ja 3 kohdan mukaisista poikkeusmahdollisuuksista. Menettelyn aloittamisesta tekemässään päätöksessä komissio toivoi myös saavansa kaikki tarvittavat tiedot vuosien 1994, 1995 ja 1996 lentojen edistämisohjelman, joka enimmäismäärältään on 4,5 miljoonaa Belgian frangia, sisällöstä.

Komissio ilmoitti Belgian hallitukselle 29 päivänä maaliskuuta 1996 päivätyllä kirjeellään päätöksestään aloittaa menettely ja kehotti hallitusta esittämään huomautuksensa. Tämä kirje on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ([1]), ja muita jäsenvaltioita sekä muita, joita asia koskee, kehotettiin myös esittämään huomautuksensa perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

II

Belgiaa lukuun ottamatta mikään muu jäsenvaltio tai muu osapuoli, jota asia koskee, ei esittänyt huomautuksiaan *Euroopan yhteisöjen virallisen lehden* julkaisemisen jälkeen.

Belgia sen sijaan esitti 13 päivänä toukokuuta 1996 päivätyllä kirjeellään huomautuksensa, jotka koskivat päätöstä aloittaa menettely ja jotka olivat vastaus komission 29 maaliskuuta 1996 päivättyyn kirjeeseen. Tässä kirjeessä ilmoitetaan komission määrittelemästä neljästä toimenpiteestä seuraavaa:

— Maaliskuun 1 päivänä 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaista vapautusta laskeutumis- ja paikoitusmaksuista vuodeksi 1994 sekä kahdeksi seuraavaksi vuodeksi ei lopulta ole myönnetty Air Belgium N.V. -lentoyhtiölle.

— Matkanjärjestäjä Sunair N.V. ei tähän päivään mennessä ole vaatinut maaliskuun 1 päivänä 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaista vuonna 1994 myönnettyä 1 426 680 Belgian frangin suuruista avustusta, jonka tarkoituksena oli antaa 1 000 Belgian frangin kilpailuetu jokaiselle matkustajalle Zaventemin lentokenttään verrattuna, eikä tätä avustusta siis vielä ole maksettu.

— Ostenden lentokenttä on käyttänyt maaliskuun 1 päivänä 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan mukaisen enintään 4,5 miljoonan Belgian frangin suuruisen summan, joka oli tarkoitettu vuosien 1994, 1995 ja 1996 lentojen edistämisohjelman rahoittamiseen, mainostaakseen ja tehdäkseen lentokenttää tunnetuksi epäsäännöllisten lentojen matkustajien keskuudessa. Kaupallisessa tarkoituksessa ja tavoittaakseen suoraan kiinnostuneista lomailijoista koostuvan tarkan kohderyhmänsä lentokenttä päätti suorittaa mainonnan Sunair N.V. -matkanjärjestäjän julkaisujen ja myynninedistämiskampanjoiden välityksellä.

— Maaliskuun 1 päivänä 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukainen Ostenden lentokentän käytöstä aiheutuneiden lisäkustannusten korvaamiseen tarkoitettu avustus on neuvottelujen jälkeen alennettu 528 683:sta Belgian frangista 270 116:een Belgian frangiin. Tätä avustusta ei vielä ole maksettu.

Belgian viranomaiset korostivat samassa kirjeessä, että julkisen vallan tuki jää selvästi pienemmäksi kuin 1 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyssä sopimuksessa suunniteltiin. Tämä johtuu mainoskampanjoiden menestyksestä varsinkin epäsäännöllisten talvilentojen osalta. Mitään muuta sopimusta ei ole tehty myöhemmin. Viranomaiset lisäsivät, että kaksi 1 426 680 ja 270 117 Belgian frangin suuruista avustusta maksetaan vain komission luvalla.

Komissio ilmoitti 10 päivänä heinäkuuta 1996 päivätyllä kirjeellään Belgian viranomaisille, että komissio ei voi 13 päivänä toukokuuta 1996 päivätyn kirjeen tietojen perusteella tehdä lopullista päätöstä tässä asiassa. Tämän vuoksi komissio pyysi Belgian viranomaisia toimittamaan sekä jäljennöksen sopimukseen tehdyistä laskeutumis- ja paikoitusmaksuista vapauttamista koskevista muutoksista että lisätietoja lentojen edistämisohjelmaan liittyvistä toimista ja siihen varatuista rahamääristä. Belgian viranomaiset toimittivat kyseiset tiedot komissiolle 29 päivänä heinäkuuta 1996.

Belgian viranomaiset ilmoittivat lisäksi 17 päivänä syyskuuta 1997 päivätyllä kirjeellään seuraavaa:

([1]) EYVL C 121, 25.4.1996, s. 8

— Air Belgium -lentoyhtiö on maksanut normaalisti laskeutumis- ja paikoitusmaksut (1 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 1 kohta).

— Maaliskuun 1 päivänä 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaista avustusta on vaadittu maksettavaksi 984 600 Belgian frangin suuruisena. Flanderin alueen on vielä vahvistettava tämä summa, eikä sitä makseta ilman komission hyväksyntää.

— Mainoskampanjan hinta, 4,5 miljoonaa Belgian frangia, on korvattu Sunair S.A. -yhtiölle.

— Air Belgium S.A. -yhtiö on vaatinut maksettavaksi maaliskuun 1 päivänä 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukaista 270 116 Belgian frangin suuruista avustusta, mutta sitä ei makseta ilman komission hyväksyntää.

— kuljetettujen matkustajien määrän perusteella lasketun avustuksen, jolla Ostenden lentokentän käyttämiselle annetaan kilpailuetu suhteessa Zaventemin lentokenttään, myöntäminen vuodeksi 1994 (sopimuksen 3 artiklan 2 kohta)

— lentojen edistämisohjelman rahoittaminen vuonna 1994, 1995 ja 1996 enintään 4,5 miljoonalla Belgian frangilla (sopimuksen 3 artiklan 3 kohta)

— avustuksen myöntäminen vuodeksi 1994 Ostenden lentokentän käytöstä aiheutuneiden lisäkustannusten korvaamiseksi (sopimuksen 3 artiklan 4 kohta).

OIKEUDELLINEN ARVIOINTI

III

Vapautus laskeutumis- ja paikoitusmaksuista vuosiksi 1994, 1995 ja 1996

Komission hallussa olevien tietojen perusteella kahden yhtiön ja Flanderin alueen välillä 1 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 1 kohdan ja 3 kohdan viimeisen alakohdan mukainen toimenpide, joka koski Air Belgium N.V.- ja Sunair N.V. -yhtiöiden vapauttamista ilma-alusten laskeutumis- ja paikoitusmaksuista, on lopulta peruutettu, eikä sitä ole koskaan pantu toimeen. Tämän vuoksi menettely voidaan lopettaa tämän merkityksettömäksi tulleen kohdan osalta.

Kolme muuta käsiteltävänä olevaa toimenpidettä

Perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille ja on vastoin kyseisiä sopimuksia siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden ja sopimuspuolten väliseen kauppaan. ”Valtion tuella” tarkoitetaan jäsenvaltion keskushallinto-, alue- tai paikallisviranomaisten taikka sellaisten julkis- tai yksityisoikeudellisten laitosten myöntämää tukea, jotka kyseinen jäsenvaltio on kyseistä tukea hallinnoimaan perustanut tai nimennyt (asia 78/76, Steinike & Weinlig v. Saksan liittotasavalta, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 22.3.1977) [1].

Näiden määräysten perusteella olisi tutkittava edellä mainitun 1 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyn sopimuksen mukaiset kolme seuraavaa toimenpidettä:

Ensinnäkin lentojen edistämisohjelman osalta vuosina 1994, 1995 ja 1996, komission käytettävissä olevien tietojen mukaan vaikuttaa siltä, että tähän ohjelmaan sisältyi Sunair- matkanjärjestäjän luetteloissa ilmestyneitä mainoksia tai mainoksen luonteisia ilmoituksia, joissa kuvataan Ostenden asemaa muiden Belgian lentokenttien joukossa. Ne ovat yksinkertaisesti Ostenden lentokenttää hyödyttäviä mainoksia, ja ne kuuluvat Flanderin alueen, joka omistaa ja hallinnoi Ostenden lentokenttää, normaaliin toimintaan, jonka tarkoituksena on mainostaa tätä lentokenttää. Tämän toiminnan tavoitteena ei ole Sunair N.V. -matkanjärjestäjän suosiminen, eikä toiminnalla ole sellaista vaikutusta sen hyödyn lisäksi, jota lentokentän omistaja-hallinnoija voi odottaa saavansa. Sunair N.V. -matkanjärjestäjälle on korvattu 4,5 miljoonaa Belgian frangia, joka vastaa mainoskampanjan kuluja. Tästä seuraa, että toiminta ei ole valtion tukea perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdan merkityksessä. Tämän vuoksi toimintaa ei ole syytä vastustaa.

Mitä tulee maaliskuun 1 päivänä 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 2 ja 4 kohdan mukaiseen kahteen avustukseen, joita Air Belgium -yhtiö on vaatinut maksettavaksi 984 600 ja 270 116 Belgian frangin suuruisina, nämä toimenpiteet ovat komission mukaan edellä mainittujen 92 artiklan 1 kohdassa ja 61 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtion tukea. Ensiksikin näiden toimenpiteiden luonne on julkinen, koska ne on sopimuksen perusteella toteuttanut alueviranomainen. Toiseksi sille, että kyse on tuesta, ovat perusteena vapautuksina tai suorina avustuksina toteutettujen varainsiirtojen suorittaminen sekä kyseisten toimenpiteiden erityisluonne niiden koskiessa ainoastaan kahta yritystä. Kolmanneksi nämä tuet vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan sen vuoksi, että niitä sovelletaan kahteen yhtiöön, joiden lentoliikennetoiminta, joka on omiaan vaikuttamaan suoraan kauppaan, suuntautuu useisiin jäsenvaltioihin ja kattaa koko Euroopan talousalueen. Tämä pitää erityisesti paikkansa yhteisön siviili-ilmailumarkkinoiden vapauttamisesta annettujen asetusten (ETY) N:o 2407/92 [2], (ETY) N:o 2408/92 [3] ja (ETY) N:o 2409/92 [4] tultua voimaan

[1] Kok. 1977 s. 596, perusteluiden 21 kohta.

[2] EYVL L 240, 24.8.1992, s. 1
[3] EYVL L 240, 24.8.1992, s. 8
[4] EYVL L 240, 24.8.1992, s. 15

1 päivästä tammikuuta 1993. Lisäksi Belgian viranomaisten nimenomaisesti mainitsemat kaksi määräpaikkaa sijaitsevat toisessa yhteisön jäsenvaltiossa. Neljänneksi nämä tuet vääristävät kilpailua, koska ne on myönnetty ainoastaan kahdelle yritykselle, jotka kilpailevat sisämarkkinoilla suoraan muiden yhteisön yhtiöiden kanssa. Tältä osin Flanderin alueen sekä Air Belgiumin ja Sunairin välillä 1 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyssä sopimuksessa määrätään, että lento-ohjelma voidaan keskeyttää ja että tällöin Flanderin alue myös lakkaa rahoittamasta sitä, jos jotkin muut yhtiöt liikennöivät vuosien 1994 ja 1995 aikana Ostenden lentokentältä näihin samoihin määräpaikkoihin ja jos Air Belgium ja Sunair tämän vuoksi todistettavasti kärsivät taloudellisia tappioita. Viimeksi mainittu määräys osoittaa selkeästi toimenpiteen yksinoikeudellisen luonteen. Belgian viranomaiset eivät sitä paitsi ole kiistäneet sitä, että kyseiset kaksi avustusta ovat tuen luonteisia.

IV

Kahdesta edellä mainitusta toimenpiteestä, jotka eivät kuulu hyväksyttyjen tukijärjestelmien soveltamisalaan, olisi pitänyt ilmoittaa komissiolle perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaan. Jättäessään ilmoittamatta näistä avustuksista etukäteen, toisin sanoen ennen niiden toimeenpanoa, Belgian hallitus jätti täyttämättä sille 93 artiklan 3 kohdan perusteella kuuluvat velvoitteet. Avustukset on siis myönnetty laittomasti, ja ne ovat laittomia.

V

On syytä tutkia näiden kahden tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 92 artiklan 2 ja 3 kohdan ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti.

Perustamissopimuksen 92 artiklan 2 kohdan a, b ja c alakohtaa ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 2 kohdan a, b ja c alakohtaa ei sovelleta kyseisiin tukiin sen vuoksi, että kyseessä ei ole yksittäisille kuluttajille myönnettävä sosiaalinen tuki, joka myönnetään harjoittamatta syrjintää tuotteiden alkuperän perusteella, eikä myöskään tuki luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon taikka tiettyjen Saksan alueiden taloudellisen haitan korvaamiseksi.

Perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdassa ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdassa luetellaan tuet, joita voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina. Tämä soveltuvuus on arvioitava koko yhteisön, ei ainoastaan yhden jäsenvaltion kannalta.

Yhteismarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi ja perustamissopimuksen 3 artiklan g alakohdan huomioon ottaen niitä 92 artiklan 1 kohdan poikkeuksia, joista 92 artiklan 3 kohdassa määrätään, on tukijärjestelmää tai mitä tahansa yksittäistä toimenpidettä tutkittaessa tulkittava tiukasti. Ottaen lisäksi huomioon kilpailun lisääntymisen yhdessä kolmannesta toimenpidekokonaisuudesta johtuvan lentoliikenteen asteittaisen vapautumisen kanssa, komission on noudatettava valtion tukien valvonnassa tiukkaa politiikkaa yhteisen edun kanssa ristiriitaisten vaikutusten välttämiseksi ([1]).

Perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdassa ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdassa määrätään tiettyjen alueiden kehityksen edistämiseen tai helpottamiseen myönnettävää tukea koskevista poikkeuksista. Kyseiset Flanderin alueen myöntämät avustukset ovat tilapäisiä, eivätkä edellä mainitut määräykset koske niitä ensinnäkään sen vuoksi, että kyse on toiminta- eikä investointituesta, ja toiseksi siksi, että Ostenden alue ei täytä perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a alakohdassa ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan a alakohdassa alueellisen tuen osalta asetettuja kelpoisuusvaatimuksia.

Perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan b alakohtaa ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan b alakohtaa ei myöskään voida tässä tapauksessa soveltaa, koska kyseisiä tukia ei ole tarkoitettu Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen tai jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen.

Perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdassa ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä tietyn taloudellisen toiminnan edistämiseen myönnettävää tukea koskevaa poikkeusta ei tässä tapauksessa voida soveltaa, koska, kuten edellä jo on todettu, kyseiset eri tuet ovat luonteeltaan suoraa toimintatukea eivätkä investointien edistämiseen tarkoitettua tukea. Lisäksi komissio on valmis myöntämään tämän poikkeuksen ainoastaan sellaisille tuille, joihin liittyy yrityksen uudelleenjärjestely ([2]). Nyt vaikuttaa kuitenkin siltä, ettei Air Belgiumissa ja Sunairissa ole tällä hetkellä käynnissä mitään uudelleenjärjestelyä ja ettei kyseisiä tukia ole myönnetty osana uudelleenjärjestelyä. Belgian viranomaiset eivät sitä paitsi ole lainkaan vedonneet tähän määräykseen.

Lopuksi on muistettava, että komissio myöntää yleensä mahdollisuuden lentoliikenteen suoraan toimintatukeen ainoastaan kahdessa tarkasti määritellyssä tapauksessa ([3]):

— ensiksikin silloin, kun jäsenvaltio vetoaa asetuksen (ETY) N:o 2408/92 4 artiklan julkisen palvelun velvoitteita koskeviin säännöksiin. Tässä tapauksessa asia ei kuitenkaan ole näin;

([1]) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan ja ETA-sopimuksen 61 artiklan soveltaminen valtiontukiin ilmailualalla (EYVL C 350, 10.12.1994, s. 5).
([2]) Edellä tarkoitettu asiakirja, V luvun 2 jakso.
([3]) Edellä tarkoitettu asiakirja, III luku.

— toiseksi silloin, kun sovelletaan perustamissopimuksen 92 artiklan 2 kohdan a alakohtaa ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 2 kohdan a alakohtaa. Kuten edellä on jo todettu, tätä poikkeusta ei tässä tapauksessa voida soveltaa.

Edellä esitetyn perusteella kyseiset kaksi tukea eivät ole mihinkään perustamissopimuksen 92 artiklan 2 ja 3 kohdan ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun tapauksen mukaisia. Tämän vuoksi Belgia on määrättävä luopumaan näiden yhteismarkkinoille soveltumattomien avustusten toimeenpanosta,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Flanderin alueen ja Air Belgium -lentoyhtiön sekä Sunair N.V. -matkanjärjestäjän välisen 1 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 2 ja 4 kohdan mukaiset kaksi tukea, joita Air Belgium N.V. on vaatinut maksettaviksi 984 600 ja 270 116 Belgian frangin suuruisina, ovat laittomia valtion tukitoimenpiteitä, koska ne on myönnetty Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan vastaisesti. Nämä tuet ovat yhteismarkkinoille soveltumattomia Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 artiklan ja ETA-sopimuksen 61 artiklan mukaisesti.

2 artikla

Belgia määrätään luopumaan 1 artiklassa mainittujen kahden tuen maksamisesta.

3 artikla

Belgian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut tiedon tästä päätöksestä, mitä toimenpiteitä se on toteuttanut tämän päätöksen noudattamiseksi.

4 artikla

Komissio ei vastusta sitä, että Sunair N.V. -matkanjärjestäjälle maksetaan 1 artiklassa mainitun 1 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti 4,5 miljoonaa Belgian frangia, joka vastaa Flanderin alueen maksamaa rahoitusta Ostenden ja Antwerpenin alueellisten lentokenttien yleiseen mainostusohjelmaan.

5 artikla

Menettely saatetaan päätökseen 1 artiklassa mainitun 1 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyn sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan viimeisen alakohdan mukaisen laskeutumis- ja paikoitusmaksuista vapauttamisen osalta.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Belgian kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 21 päivänä tammikuuta 1998.

Komission puolesta

Neil KINNOCK

Komission jäsen